

سالمشمار زندگي ابوالعلاء احمد بن عبدالله بن سليمان معري (ابوالعلاء معري)

گردآوری و تدوین: داریوش شیذر ارانی

۳۳۰ هـ / ۹۴۱ م - تولد ابومحمد عبدالله پدر ابوالعلاء معري.<sup>۱</sup>

۳۶۳ هـ / ۹۷۳ م - زادن ابوالعلاء معري در شهر معره النعمان.<sup>۲</sup>

۳۶۳ هـ، جمعه ۲۷ ربیع الاول / ۹۷۳ م، ۲۶ دسامبر - به دنيا آمدن ابوالعلاء در شهر معره النعمان.<sup>۳</sup>

۳۶۷ هـ / ۹۷۷ م - نابینایی ابوالعلاء.<sup>۴</sup>

\* سه و نیم سالگی - ابتلای ابوالعلاء به آبله و کور شدن چشم چپ؛ شش سالگی کوری چشم راست و نابینایی کامل ابوالعلاء.<sup>۵</sup>

\* ابتلای ابوالعلاء به آبله در کودکی که ابتدا چشم چپش سفیدی گرفته و سپس چشم راست در کاسه خشکید.<sup>۶</sup>

\* رفتن ابوالعلاء در کودکی به حلب برای تحصیل ادبیات و نحو.<sup>۷</sup>

۳۷۴ هـ / ۹۸۴ م - آغاز شعر سرایی ابوالعلاء.<sup>۸</sup>

۳۷۷ هـ / ۹۸۷ م - مرگ ابومحمد عبدالله پدر ابوالعلاء معري.<sup>۹</sup>

۱ - آیتی، عبدالمحمد؛ مقدمه کتاب «آمزش» نوشته ابوالعلاء معري ص ۳؛

۲ - حموی، یاقوت؛ معجم الادبا؛ جزء ۳ - گلستانی، هاشم؛ فلسفه اسلامی؛ ص ۳۱۹؛ نیکلسون؛ مقاله ابوالعلاء معري؛ دانشنامه ایران و اسلام، جلد ۷، ص ۹۶۷ - خراسانی، شرف الدین؛ ابوالعلاء معري، زندگی و جهان بینی؛ اطلاعات ۱۳۸۳/۶/۲۹ صفحه ۶.

۳ - آیتی، عبدالمحمد؛ مقدمه کتاب «آمزش» نوشته ابوالعلاء معري ص ۳؛ فروخ، عمر؛ عقاید فلسفی ابوالعلاء؛ حسین خدیوچم؛ ص ۳۱.

۴ - حموی، یاقوت؛ معجم الادبا؛ جزء ۳؛ خراسانی، شرف الدین؛ ابوالعلاء معري، زندگی و جهان بینی؛ اطلاعات ۱۳۸۳/۶/۲۹ صفحه ۶.

۵ - فروخ، عمر؛ عقاید فلسفی ابوالعلاء؛ حسین خدیوچم؛ ص ۳۱.

۶ - آیتی، عبدالمحمد؛ مقدمه کتاب «آمزش» نوشته ابوالعلاء معري ص ۴.

۷ - فروخ، عمر؛ عقاید فلسفی ابوالعلاء؛ حسین خدیوچم؛ ص ۳۲.

۸ - حموی، یاقوت؛ معجم الادبا؛ جزء ۳.

۹ - حموی، یاقوت؛ معجم الادبا؛ جزء ۳ - فروخ، عمر؛ عقاید فلسفی ابوالعلاء؛ حسین خدیوچم؛ ص ۳۳. عمر فروخ با ارائه دلایلی مورد قبول این سال را برای مرگ پدر ابوالعلاء رد کرده و سال صحیح را ۳۹۵ هـ می داند.

- ۵۳۸۴ / ۹۹۴ م - بازگشت ابوالعلاء از حلب به معره‌النعمان.<sup>۱۰</sup>
- ۵۳۹۵ / ۱۰۰۴ م - مرگ ابو محمد عبدالله پدر ابوالعلاء معری.<sup>۱۱</sup>
- ۵۳۹۸ / ۱۰۰۷ م - عزیمت ابوالعلاء به بغداد و اقامت یک سال و هفت ماهه وی در آنجا.<sup>۱۲</sup>
- ۵۳۹۸ / ۱۰۰۷ م - خروج ابوالعلاء از معره‌النعمان به قصد بغداد.<sup>۱۳</sup>
- ۵۳۹۹ / ۱۰۰۸ م - ورود ابوالعلاء به بغداد.<sup>۱۴</sup>
- ۵۴۰۰ / ۱۰۰۹ م - وفات مادر ابوالعلاء.<sup>۱۵</sup>
- ۵۴۰۰ / ۱۰۰۹ م - بازگشت ابوالعلاء از بغداد به معره‌النعمان.<sup>۱۶</sup>
- ۵۴۰۰ / دهه آخر رمضان / ۱۰۱۰ م، ۶ فوریه - بازگشت ابوالعلاء از بغداد به معره‌النعمان.<sup>۱۷</sup>
- ۵۴۰۱ / ۱۰۱۰ م - عزیمت ابوالعلاء از معره‌النعمان به بغداد.<sup>۱۸</sup>
- ۵۴۳۸ / ۱۲ رجب / ۱۰۴۷ م، ۲۲ ژانویه - ورود ناصر خسرو به معره‌النعمان در ۱۵ فرسنگی حلب و یادکرد وی از ابوالعلاء.<sup>۱۹</sup>
- ۵۴۳۸ / ۱۵ رجب / ۱۰۴۷ م، ۲۵ ژانویه - خروج ناصر خسرو از معره‌النعمان.<sup>۲۰</sup>
- ۵۴۳۸ / ۱۰۴۷ م - بازدید ناصر خسرو از معره‌النعمان و یادکرد او از ابوالعلاء.<sup>۲۱</sup>

۱۰ - فروخ، عمر؛ عقاید فلسفی ابوالعلاء؛ حسین خدیوچم؛ ص ۳۲.

۱۱ - آیتی، عبدالمحمد؛ مقدمه کتاب «آمزش» نوشته ابوالعلاء معری ص ۳؛ فروخ، عمر؛ عقاید فلسفی ابوالعلاء؛ حسین خدیوچم؛ ص ۳۳. عمر فروخ این تاریخ را با دلایلی منطقی درست تر از روایت قبلی یعنی سال ۳۷۷ هـ می داند.

۱۲ - حموی، یاقوت؛ معجم‌الادبا؛ جزء ۳؛ خراسانی، شرف‌الدین؛ ابوالعلاء معری، زندگی و جهان‌بینی؛ اطلاعات ۱۳۸۳/۶/۲۹ ص ۶

۱۳ - آیتی، عبدالمحمد؛ مقدمه کتاب «آمزش» نوشته ابوالعلاء معری ص ۴؛ فروخ، عمر؛ عقاید فلسفی ابوالعلاء؛ حسین خدیوچم؛ ص ۳۶.

۱۴ - آیتی، عبدالمحمد؛ مقدمه کتاب «آمزش» نوشته ابوالعلاء معری ص ۵؛ فروخ، عمر؛ عقاید فلسفی ابوالعلاء؛ حسین خدیوچم؛ ص ۳۶.

۱۵ - آیتی، عبدالمحمد؛ مقدمه کتاب «آمزش» نوشته ابوالعلاء معری ص ۴.

۱۶ - خراسانی، شرف‌الدین؛ ابوالعلاء معری، زندگی و جهان‌بینی؛ اطلاعات ۱۳۸۳/۶/۲۹ ص ۶.

۱۷ - فروخ، عمر؛ عقاید فلسفی ابوالعلاء؛ حسین خدیوچم؛ ص ۳۸.

۱۸ - نیکلسون؛ مقاله ابوالعلاء معری؛ دانشنامه ایران و اسلام، جلد ۷، ص ۹۶۷.

۱۹ - ناصر خسرو؛ سفرنامه ناصر خسرو؛ ص ۱۷.

۲۰ - ناصر خسرو؛ سفرنامه ناصر خسرو؛ ص ۱۹.

۲۱ - فروخ، عمر؛ عقاید فلسفی ابوالعلاء؛ حسین خدیوچم؛ ص ۳۹.

- ۴۳۹ هـ / ۱۰۴۸ م - ورود ناصر خسرو به معره النعمان و ذکر آوازه ابوالعلاء.<sup>۲۲</sup>
- ۴۴۳ هـ / ۱۰۵۱ م - قضاوت ابو محمد برادر ابوالعلاء در معره النعمان.<sup>۲۳</sup>
- ۵۴۴۹ هـ، ربیع الاول / ۱۰۵۷ م، آوریل یا مه - درگذشت ابوالعلاء در معره النعمان در پی سه روز بیماری.<sup>۲۴</sup>
- ۵۴۴۹ هـ، نیمه اول ربیع الاول / ۱۰۵۷ م، اواخر آوریل یا اوایل مه - مرگ ابوالعلاء در معره النعمان.<sup>۲۵</sup>
- ۵۴۴۹ هـ، ۲ ربیع الاول / ۱۰۵۷ م، ۸ مه - از دنیا رفتن ابوالعلاء در معره النعمان.<sup>۲۶</sup>
- ۵۴۴۹ هـ، ۱۳ ربیع الاول / ۱۰۵۷ م، ۱۹ مه - وفات ابوالعلاء معری.<sup>۲۷</sup>
- ۵۴۴۹ هـ / ۱۰۵۷ م - درگذشت ابوالعلاء معری.<sup>۲۸</sup>
- ۵۶۰۵ هـ / ۱۲۰۸ م - رفتن قفطی به معره النعمان و بازدید وی از گور ابوالعلاء که آن را در نهایت خواری و اهمال دیده بود.<sup>۲۹</sup>

## منابع و مآخذ:

- نیکلسون؛ مقاله ابوالعلاء معری؛ دانشنامه ایران و اسلام، زیر نظر: احسان یارشاطر، جلد ۷، طهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب؛ ۲۵۳۶.
- حموی، یاقوت؛ معجم الادبا؛ جزء ۳.
- خراسانی، شرف الدین؛ ابوالعلاء معری، زندگی و جهان بینی؛ اطلاعات ۱۳۸۳/۶/۲۹ صفحه ۶.
- معری، ابوالعلاء؛ آموزش؛ عبدالمحمد آیتی؛ تهران: اشرفی؛ ۲: ۲۵۳۷. (از مقدمه عبدالمحمد آیتی استفاده شد.)

- 
- ۲۲ - نیکلسون؛ مقاله ابوالعلاء معری؛ دانشنامه ایران و اسلام، جلد ۷، ص ۹۶۸.
- ۲۳ - خراسانی، شرف الدین؛ ابوالعلاء معری، زندگی و جهان بینی؛ اطلاعات ۱۳۸۳/۶/۲۹ صفحه ۶.
- ۲۴ - آیتی، عبدالمحمد؛ مقدمه کتاب «آمزش» نوشته ابوالعلاء معری ص ۷.
- ۲۵ - فروخ، عمر؛ عقاید فلسفی ابوالعلاء؛ حسین خدیو جم؛ ص ۴۴.
- ۲۶ - حموی، یاقوت؛ معجم الادبا؛ جزء ۳.
- ۲۷ - خراسانی، شرف الدین؛ ابوالعلاء معری، زندگی و جهان بینی؛ اطلاعات ۱۳۸۳/۶/۲۹ صفحه ۶.
- ۲۸ - گلستانی، هاشم؛ فلسفه اسلامی؛ ص ۳۲۰؛ نیکلسون؛ مقاله ابوالعلاء معری؛ دانشنامه ایران و اسلام، جلد ۷، ص ۹۶۸.
- ۲۹ - آیتی، عبدالمحمد؛ مقدمه کتاب «آمزش» نوشته ابوالعلاء معری ص ۸.

- گلستانی، هاشم؛ فلسفه اسلامی؛ اصفهان: [بی‌نا]؛ ج ۲: ۱۳۷۰.
  - ناصر خسرو؛ سفرنامه حکیم ناصر خسرو قبادیانی مروزی؛ به کوشش: محمد دبیرسیاقی؛ تهران: زوار؛ بهمن ۲۵۳۶.
  - فروخ، عمر؛ عقاید فلسفی ابوالعلاء؛ حسین خدیوچم؛ تهران: جیبی؛ آبان‌ماه ۱۳۴۸.
- برای تبدیل تاریخ‌ها از منبع زیر استفاده شده است:**
- بیرشک، احمد؛ گاهنامه تطبیقی سه‌هزارساله؛ تهران: بنیاد دانشنامه بزرگ فارسی، ج ۲: ۱۳۷۳.